

UTRECHT

Een begroting
voor een stad
op mensenmaat!

Inhoudsopgave

1. Over de Programmabegroting	4
1.1 Wat is de Programmabegroting?	4
1.2 Financiële tekorten en keuzes van het college	5
1.3 Onze focus	5
2. Wij willen een stad op mensenmaat	8
2.1 Verkeersveilige en bereikbare wijken	10
2.2 Betaalbaar en prettig wonen	13
2.3 De kracht van de samenleving	16
2.4 Kwaliteit van onze openbare ruimte	20
3. Sociaal domein	24
4. Inkomsten en uitgaven	26
4.1 Verschuivingen zijn niet eenvoudig te maken	26
4.2 Onderlinge relaties tussen bestedingen en dekkingen	27
4.3 Samenhang en financiële degelijkheid	27
4.4 Bestedingen	28
4.5 Dekkingen	32
Dankwoord	34

1. Over de Programmabegroting

1.1 Wat is de Programmabegroting?

De Programmabegroting is een belangrijk instrument voor gemeenten. Deze begroting beschrijft de financiële kaders en ambities van de gemeente voor het komende jaar. Het betreft het huishoudboekje van de gemeente -dat inmiddels meer dan twee miljard euro per jaar bevat. Met de Programmabegroting geeft het college inzicht in waar het geld naar toe gaat -en waar niet naartoe. Het geld dat de gemeente uitgeeft, is voornamelijk afkomstig van de Rijksoverheid via het Gemeentefonds en via lokale belastingen. Voorbeelden van deze lokale belastingen zijn de onroerendezaakbelasting (OZB), de parkeerbelasting en de toeristenbelasting.

1.2 Financiële tekorten en keuzes van het college

De begroting wordt voorgesteld door het huidige college, dat naast de burgemeester bestaat uit de wethouders van GroenLinks, D66, PvdA, Student & Starter en Christen-Unie. Met deze begroting geeft het college aan waar de financiële prioriteiten wel en niet liggen. Zo is eerder voorgesteld en besloten om de OZB te verhogen en daarnaast betaald parkeren in te voeren in de gehele gemeente Utrecht.

Als CDA Utrecht zien wij dat de financiële tekorten waarmee Utrecht wordt geconfronteerd niet alleen veroorzaakt worden door het Gemeentefonds, maar ook door het uitgavepatroon van dit college. Het college heeft overigens ook nog eens een rekenfout gemaakt, waaruit bleek dat het financiële gat nog veel groter was. RTV Utrecht schreef hierover: 'Het tekort is zo laat opgemerkt omdat er te weinig kennis in huis is voor de verwerking van het gemeentefonds, zegt het college. Daarbij is er ook intern niet voldoende gecontroleerd. Het grootste deel van het tekort, zo'n 24 miljoen euro, wordt veroorzaakt door een foutieve raming van de prijscompensatie vanuit het Rijk. Daarbij heeft de gemeente op verschillende vlakken verkeerde berekeningen gemaakt waardoor het extra tekort uiteindelijk uitkomt op 40 miljoen euro.'

Wat ons
betreft kan en
moet het beter
dan het voorstel
dat er nu ligt.

1.3 Onze focus

Het is onze verantwoordelijkheid om in deze raadsperiode, waarin wij onderdeel zijn van de oppositie, een kritische en tegelijkertijd constructieve stem te laten horen. Wat ons betreft kan en moet het beter dan het voorstel dat er nu ligt. Wij maken andere keuzes en maken inzichtelijk om welke bestedingen en dekkingsvoorstellen het gaat. Wij hebben zo onze vraagtekens bij de boodschap die het college presenteert in de Programmabegroting:

Is de basis nu op orde (financieel)?

Als CDA Utrecht verlangen wij degelijke financiën en dat is met dit voorstel van het college niet aan de orde. We zien dat de rekening wordt doorgeschoven naar een volgend college. Pas vanaf 2026 en 2027 worden de grote bezuinigingen doorgevoerd. Er wordt wel gesproken over zogenaamde investeringsplafonds, maar dat is nog erg onduidelijk en er gaat nog veel tijd overheen. Gezien de huidige dure projecten van het college, die vaak ook budgetoverschrijdingen bevatten, hadden deze plafonds veel eerder moeten worden ingevoerd. Wij vinden dat de basis op orde moet zijn.

Weet de gemeente samen te werken?

In de afgelopen jaren hebben wij pijnlijke voorbeelden gezien van hoe de gemeente omgaat met haar samenwerkingspartijen. Ook op het gebied van participatie gaat het helaas vaak mis. Tijdens externe bijeenkomsten wordt de gemeente zelfs gekscherend aangehaald door sprekers: “Meepraten kan, totdat de gemeente erachter komt dat inwoners iets anders willen.” Als CDA Utrecht zien wij graag dat beleid in samenspel met de maatschappij tot stand komt en niet wordt bedacht vanuit het stadskantoor. Wij willen investeren in goede samenwerking op alle gemeentelijke terreinen: De energietransitie (o.a. energiecoöperaties, energieleveranciers als Eneco en de net-beheerder Stedin vanwege netcongestie), de zorg, ervaringsdeskundigen (op het gebied van toegankelijkheid bijvoorbeeld), het verenigingsleven in sport en cultuur, de grondeigenaren in Rijnenburg en sociale voorzieningen (buurthuizen en vrijwilligers).

Durft het college te bewegen op eigen ambities en plannen?

Wij roepen het college op om te kiezen voor de stad en niet voor eigen dogma's of ideologie. Er komen regelmatig projecten langs die - in onze beleving - hun doel voorbijschieten. Er is vaak weinig ruimte meer voor dialoog en discussie. Of het nu gaat om Natuurgebied Zuilen, de Weerdsingel of het opkopen van woningen; we merken dat er een hele sterke overtuiging aanwezig is bij het college die soms de realiteitszin in de weg gaat zitten. We merken dat het college het ook lastig vindt om te bewegen op eigen ambities en plannen, iets wat juist nodig is in tijden van financiële tekorten. Het inzien van financiële cijfers in de programma's Mobiliteit en Ruimte gaat zeer moeizaam. We kregen nauwelijks inzicht in de uitsplitsing van budgetten per project. Die transparantie is juist wenselijk voor het politieke debat dat wij met open vizier willen voeren.

Lastenverzwaring door dit college: de inwoner krijgt de rekening!

De inwoner ziet steeds minder terug van de gemeentelijke bestedingen. Denk aan de versobering van de openbare ruimte, waardoor straten viezer, gladder en lelijker kunnen worden. Toch gaan de lokale belastingen en heffingen wel omhoog. De belastingdruk neemt met het voorstel van het college enorm toe, tot een belasting-capaciteit met een niveau van 131%. Dit betekent dat de gemeente Utrecht 31% hogere belastinglasten heeft dan het landelijk gemiddelde. Nu veel mensen moeite hebben met rondkomen, zouden we juist een lastenverlichting moeten realiseren, geen lastenverzwaring. Eerder werd beloofd om de OZB niet te verhogen, maar dat is (wederom) wel gebeurd. Betaald parkeren wordt over de hele gemeente uitgerold om de begroting rond te krijgen, terwijl dit eigenlijk bedoeld is als een instrument om parkeeroverlast tegen te gaan. Als CDA Utrecht willen wij concreet een aantal voorstellen doen om die lastenverzwaring tegen te gaan én tegelijkertijd ervoor te zorgen dat de gemeente meer gaat investeren in de samenleving: Denk aan sport en cultuur in de wijk, het effectief aanpakken van de woningnood in Utrecht en het verbeteren van de verkeersveiligheid en kwaliteit van onze openbare ruimte. Daarvoor hebben we de kracht van de samenleving nodig, iedereen doet mee!

A photograph of a canal bridge in a Dutch town. The bridge has a green metal railing and a white and red striped barrier. A white car is on the bridge, and a person is riding a bicycle. The bridge is surrounded by tall grass and trees. In the background, there are houses and a street lamp. A green circular text overlay is in the top right corner.

We hebben
de kracht van
de samenleving
nodig, iedereen
doet mee!

2. Wij willen een stad op mensenmaat

Onderlinge verbondenheid en thuis voelen in onze diverse stad

Het CDA Utrecht gelooft in een stad waarin de menselijke maat centraal staat. Een stad waarin we oog voor elkaar hebben en verantwoordelijkheden delen. We willen een Utrecht waar je je thuis voelt, of je nu in de binnenstad woont of in een van de omliggende wijken. Utrecht is een diverse en dynamische stad. Van de oude binnenstad tot de groene wijken in de omliggende gebieden: de stad biedt kansen voor iedereen. Maar deze kansen kunnen alleen echt tot bloei komen als we ons verbinden. Polariserende retoriek en verdeeldheid bedreigen de onderlinge verbondenheid. Het CDA Utrecht staat voor een samenleving waarin we niet naast elkaar leven, maar met elkaar. Een samenleving waarin mensen, ondanks hun verschillen, elkaar weten te vinden en elkaar respecteren. In een stad als Utrecht, die steeds diverser wordt, moeten we ons inzetten voor verbinding en dialoog en haat en verdeeldheid geen kans geven. Samen maken we van Utrecht een plek waar iedereen zich thuis kan voelen, ongeacht achtergrond of overtuiging.

Omzien naar elkaar en sociale cohesie in de wijk

Het CDA Utrecht streeft naar een stad waarin we actief omzien naar elkaar, vooral om eenzaamheid te verkleinen en kwetsbaren te ondersteunen. In een stad op mensenmaat geven we daarom ruimte aan kleinschalige buurtinitiatieven die de sociale samenhang versterken. Vrijwilligerswerk, de maatschappelijke diensttijd en initiatieven die ouderen en kwetsbare groepen ondersteunen, dragen allemaal bij aan een stad waarin we naar elkaar omkijken. Deze projecten zorgen ervoor dat mensen elkaar ontmoeten, met elkaar samenwerken en gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen. Dit versterkt de sociale cohesie en zorgt voor leefbare wijken waar we samen een gemeenschap vormen. Wij willen een Utrecht waar mensen zich betrokken voelen bij elkaar en bij hun buurt. Gemeenschapszin is wat een stad sterk maakt en ervoor zorgt dat we in goede en slechte tijden samen staan. Daarom stellen wij voor om buurtinitiatieven en samenwerkingsprojecten te ondersteunen die gericht zijn op het versterken van de sociale cohesie.

Betrokken zijn zorgt voor eigenaarschap, karakter en leefbare wijken

We willen buurthuizen, wijkteams en vrijwilligersorganisaties niet alleen financieel ondersteunen, maar ook actief betrekken bij de besluitvorming. Hierin zien we een belangrijke taak voor de gemeente: niet alleen als overheid, maar als partner in

Streven naar
een stad waarin
we met respect en
begrip met
elkaar omgaan.

de samenleving. Het is belangrijk dat bewoners ook invloed hebben op beslissingen in hun eigen buurt, zodat de stad haar karakter behoudt en tegelijkertijd kan mee veranderen met de behoeften van de mensen die er wonen. We willen voorkomen dat Utrecht het massatoerisme van bijvoorbeeld Amsterdam overneemt. In plaats daarvan zetten we in op goede spreiding van toeristische activiteiten, zodat ze geen negatieve invloed hebben op de leefbaarheid in de wijken. Dit geldt ook voor de ruimtelijke ordening: We willen geen hoogbouw die de buurt overneemt, maar gebouwen die passen bij de schaal van de omgeving. Het gaat om proportionaliteit die bijdraagt aan leefbare wijken. In een stad op mensenmaat is de overheid dichtbij. We pleiten voor toegankelijke loketten in de wijk, zodat inwoners snel en makkelijk toegang hebben tot de hulp die ze nodig hebben. Zo zorgen we dat de gemeente dicht bij mensen staat en dat iedereen zich gezien en gehoord voelt.

Fatsoenlijk met elkaar omgaan

In een tijd van toenemende polarisatie is het van groot belang om te blijven streven naar een stad waarin we met respect en begrip met elkaar omgaan. Het begint bij de manier waarop we met elkaar omgaan in het dagelijks leven, van de interactie in de wijk tot de communicatie op sociale media. We zien te vaak dat mensen zich onveilig voelen in hun eigen buurt of dat er conflicten ontstaan door respectloos gedrag. Dit moet anders. We willen dat de gemeente een voortrekkersrol neemt in het creëren van een cultuur van fatsoen en respect. Daarbij hoort ook het versterken van politie en handhaving, zodat mensen die de grenzen van fatsoen overschrijden ook daadwerkelijk geconfronteerd worden met de gevolgen daarvan.

Bovenstaande vier principes voor de samenleving willen wij terug laten komen in alle beleidsvelden van de gemeente. Wij focussen voor nu op vier speerpunten die bijdragen aan die stad op mensenmaat, namelijk:

1. Verkeersveilige en bereikbare wijken
2. Betaalbaar en prettig wonen
3. Kracht van de samenleving
4. Kwaliteit van onze openbare ruimte

2.1 Verkeersveilige en bereikbare wijken

Visie en uitgangspunten

- **Verkeersveiligheid als eerste prioriteit**

Het CDA wil de verkeersveiligheid verbeteren op een aantal risicovollere oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers van drukke en brede wegen. Betere herinrichtingen zijn hard nodig, ook gelet op eerdere herinrichtingsprojecten van de gemeente. Zo werd de Oudwijkerdwarstraat door de buurt bestempeld als een “racebaan” en zijn daar nu groenvakken gerealiseerd die ervoor zorgen dat fietsers moeten slalommen in plaats van gewoon rechtdoor kunnen fietsen. Terwijl de oplossing gemakkelijk veel logischer had gekund. Verkeersveiligheid vraagt naast andere herinrichtingen ook om ander gedrag en meer handhaving hierop. Een actueel voorbeeld is de handhaving op opgevoerde fatbikes, waar wij in de gemeente toe hebben opgeroepen.

- **Betaald parkeren mag geen melkkoe zijn**

Het mobiliteitsbeleid van dit college faalt. We zien tot onze verbazing dat de gemeente scholen geen andere keuze laat dan hun schoolpleinen te gebruiken om parkeerplekken te realiseren voor docenten, die de toenemende parkeerkosten niet op kunnen hoesten. Het CDA vindt dat Utrecht aantrekkelijk moet blijven als onderwijsstad en wil dat schoolpleinen blijven waarvoor ze bedoeld zijn: om op te spelen. Daarnaast kán en móg het niet zo zijn dat betaald parkeren ertoe leidt dat leraren moeten kiezen voor een school buiten Utrecht. Betaald parkeren wordt niet meer gebruikt als beoogd middel voor de parkeerdruk, maar wordt als een ware melkkoe ingezet om gaten in de gemeentelijke begroting te dichten. Dat is echt erg. Het helpt niet mee om wonen in Utrecht betaalbaar te houden en schaadt het vertrouwen tussen burger en overheid. Het CDA wil dat betaald parkeren pas wordt ingezet als de leefbaarheid van wijken onder druk komt te staan. Daarnaast moeten alternatieven

voor parkeren in de wijk op orde zijn. Wel wil het CDA inzetten op “parkeren op afstand”, waarbij er geparkeerd wordt in garages en minder op straat. Dit doen we door aantrekkelijke tarieven in parkeergarages aan te bieden.

- **Denk aan de fietser, maar ook aan de voetganger**
Duurzame mobiliteit in de stad lijkt bij dit college vooral te gaan over fietsen, terwijl de tevredenheid over de fietsinfrastructuur al 80%+ is. Het kan natuurlijk altijd beter, maar heeft nu niet de prioriteit. Investeren in prettige en toegankelijke voetpaden en stoepen is daarentegen noodzakelijk. In andere grote steden is hier reeds beleid op gemaakt, Utrecht loopt letterlijk achter.
- **Wees realistischer over autoverkeer**
De knips (kunstmatig eenrichtingsverkeer) van dit college zorgen er nu alleen maar voor dat mensen meer moeten omrijden of in de file komen te staan. Daar is het milieu niet mee gebaat. We zien hoe dure herinrichtingsprojecten van de gemeente uit de hand lopen en nog steeds weinig oplossen, zoals bij de 't Goylaan en de Marnixlaan. Dit kan zo niet langer. We kunnen beter kiezen voor doorstroming op de grote ontsluitingswegen en voor autoluwe woonwijken of fietsstraten (waarbij de auto te gast is).

“Het college blijft vasthouden aan de verkeerde mobiliteitsprojecten zoals allerlei knips en dure ingrepen die weinig bijdragen. Wees realistisch en luister beter naar de signalen uit de wijken.”

Jantine Zwinkels, fractievoorzitter CDA Utrecht

“Het college heeft ervoor gekozen betaald parkeren in de gehele stad in te voeren. Wij zijn hier tegen. Bewoners worden hierdoor onnodig op kosten gejaagd. Dit geldt ook voor maatschappelijke instellingen in de stad, zoals scholen.” Job van den Broek, commissielid

Politieke keuzes

- **Spaar voor zinnige mobiliteitsinvesteringen, stop met de onzinnige prestigeprojecten**

Een flink aantal mobiliteitsprojecten van dit college vinden wij onzinnig en zonde van het geld. Voorbeelden zijn de Weerdsingel, de Maliebaan, de Westelijke Stadsboulevard, de Knip Ledig Erf, de Catharijnesingel, de Marnixlaan, sommige geplande bruggen bij Merwedekanaalzone en Natuurgebied Zuilen. Dat is geld dat we niet meer kunnen besteden aan grote investeringen in de toekomst, zoals de Merwedelijn en OV-verbindingen naar de nieuwe woonwijk Rijnenburg. Wij zien dat het college maar moeilijk kan of wil uitleggen welk geld naar welk project gaat. Tegelijkertijd is daarmee ook de beïnvloedbaarheid van plannen niet goed inzichtelijk. We krijgen al snel te horen dat projecten al een bindende afspraak of andere verplichting kennen. Hierdoor kunnen wij als raadsleden slecht sturen op de budgetten en het stopzetten van projecten, maar worden we wel telkens geconfronteerd met extra kosten (recent nog een overschrijding van het budget bij de Catharijnesingel van 0,2 miljoen).

- **Terugdraaien van betaald parkeren**

Het college stelt voor om in de komende jaren gefaseerd betaald parkeren in te voeren in de gehele gemeente. Wij zijn het hier niet mee eens, als het gaat om blok 2 (groot deel van Leidsche Rijn, Zuilen en Overvecht Zuid) en blok 3 (Vleuten, De Meern, Haarzuilens, Overvecht Noord en Lage Weide). Ook wensen wij lagere tarieven voor bewoners in de gebieden Centrum en blok 1. Verder reserveren wij budget voor het parkeren voor leraren en maken wij parkeergarages aantrekkelijker, zodat minder mensen op straat parkeren.

- **Concrete investeringen in het oplossen van verkeersonveilige knelpunten**

Meer budget betekent dat de gemeente bijvoorbeeld onveilige oversteekplaatsen sneller en beter kan aanpakken. Op dit moment ronden ambtenaren een analyse af van de risicovolle oversteekplaatsen en brengen zij hier een prioritering in aan. Ook brengen zij de maatregelen (inclusief kosten) in beeld om deze oversteekplaatsen te verbeteren. Ondanks forse investeringen is de 't Goylaan verkeersonveilig. Dit wordt met voorrang aangepakt.

- **Bekijk hoe je de Plusbus kunt behouden**

De Domstad Plusbus is een kleinschalig initiatief dat bijna geheel draait op de inzet van vrijwilligers. Het biedt eenzame mensen op een heel laagdrempelige en toegankelijke manier de mogelijkheid om deel te nemen aan uitjes. Onder druk van de bezuinigingen in het sociale domein is er echter voor gekozen hiermee te stoppen. Als CDA Utrecht vinden we dat juist meer moet worden geïnvesteerd in de aanpak van eenzaamheid en vrijwilligerswerk. Daarom willen we de Domstad Plusbussen behouden.

2.2 Betaalbaar en prettig wonen

Visie en uitgangspunten

- **Meer bouwen**

In Nederland en in Utrecht is sprake van een wooncrisis. Door te kiezen voor alleen binnenstedelijk bouwen en de ontwikkeling van Rijnenburg op de lange baan te schuiven, wordt deze crisis de komende jaren in Utrecht niet opgelost. Wij willen dat de gemeente de grondeigenaren de gelegenheid geeft om zo snel mogelijk te bouwen in Rijnenburg en met de Rijksoverheid een plan uitwerkt voor de OV-verbindingen naar de nieuwe wijk.

- **Betaalbaar wonen: middenhuur biedt een uitkomst**

Veel mensen komen niet in aanmerking voor een sociale huurwoning, maar kunnen de vrije sector niet betalen. Middenhuur biedt een alternatief dat we veel meer mogelijk moeten maken. Zet naast sociale huur daarom steviger in op middenhuur en betaalbare koop.

“Wij willen met meer midden-huurwoningen ervoor zorgen dat de doorstroming vanuit sociale huur op gang komt en mensen met een middeninkomen ook een plek vinden in onze stad”

Hessel Stellinga, raadslid

- **Doorstroming is heel belangrijk**
Kies voor doorstroming, passend wonen voor ouderen (bij voorkeur met voorrang in de eigen buurt of wijk). Woonzorg-concepten zoals de bekende knarrenhofjes kunnen hier ook een belangrijke rol in spelen.
- **Het grondbeleid (inclusief erfpacht) van dit college gaat geld kosten en is niet van deze tijd**
Wat het grondbeleid betreft zet het college in op actief grond-beleid. Dit wil zeggen dat de gemeente zelf actief probeert gronden te verwerven om woningbouw te realiseren door bijvoorbeeld voorkeursrechten of erfpacht te vestigen. Dit kost ontzettend veel geld en levert de gemeente nauwelijks controle op bij woningbouwontwikkelingen. Als CDA Utrecht geloven we meer in faciliterend grondbeleid in overleg met ontwikkelaars. De actieve instrumenten hanteren we alleen in uitzonderingsgevallen. Erfpacht creëert veel onzekerheid en kosten bij de eigenaar van die koopwoning. Wat het CDA betreft is dit niet meer van deze tijd.

Politieke keuzes

- **Meer ambitie op middenhuur bij nieuwbouwprojecten**

Wij zien dat het college niet voldoende inzet op de realisering van de ambities van middenhuur en betaalbare koop bij nieuwbouw. Bij het (incidenteel) loslaten van de woningmarkteisen bij de Utrechtse aanpak om de woningbouw op gang te houden is middenhuur te vaak het kind van de rekening. Dat vinden wij zonde en onterecht. Daarom reserveren wij hier extra geld voor.

“Een huis is meer dan een kamer met een bed en een tafel”

Joop Mulderij, commissielid

- **Ga nou niet bezuinigen op de verhuisadviseur**

De verhuisadviseur is er juist om de doorstroming op gang te helpen en begeleiding te bieden aan ouderen om hun grote gezinswoning te verruilen voor een passendere woning die van alle gemakken is voorzien. Wij vinden het vreemd en jammer dat het college voorstelt om hierop te bezuinigen.

- **Verduurzaming van woonwijken vraagt om samenwerking en actie**

Er is betere samenwerking nodig met partners voor aardgasvrij maken van wijken. De gemeente moet minder bezig zijn met lobby en eigen plannen zoals de Klimaatvisie. Maak werk van kleinschalige energie-initiatieven in de wijk. Wij zien ook dat de gemeente meer kan doen om concreet VVE's te helpen.

- **Leefbaarheid beschermen**

Een deel van de maatregelen van het college steunen wij. Zo is binnenstedelijk bouwen

goed, zo lang de stad leefbaar blijft. Dat wil zeggen: niet te veel mensen op een kluitje, niet te hoog of te massaal bouwen, met oog voor voldoende groen en goede voorzieningen voor sport en ontspanning.

- **Geen symbolische, dure en dogmatische maatregelen graag**

Veel maatregelen van deze coalitie steunen wij niet, omdat ze niet effectief zijn maar wel erg duur. Dit geldt bijvoorbeeld voor de totaalstop op de verkoop van sociale huurwoningen en het door de gemeente zelf opkopen van panden. Het is niet de rol van de gemeente om te bieden op huizen en op die manier te concurreren met andere woningzoekenden. Ook de leegstandsverordening is in onze ogen te groots opgetuigd met te zware boetes en gebrek aan handhaving die veel inzet vraagt. Het makkelijker maken om te wonen boven winkels en het transformeren van kantoorpanden is veel zinvoller.

- **Toenemende woonlasten verlagen waar dat kan**

Vergeleken met andere gemeenten in Nederland zijn de lasten in Utrecht erg hoog. Zeker voor gezinnen zijn de lasten fors opgelopen. Een belangrijke oorzaak hiervan is de verhogingen van de onroerendezaakbelasting (OZB) die de laatste jaren zijn doorgevoerd. Dit betekent hogere lasten voor inwoners, ondernemers, maar bijvoorbeeld ook voor sportverenigingen. Bovendien worden deze lasten erg oneerlijk verdeeld. Het college wijst vaak naar het Rijk als oorzaak voor deze verhogingen, omdat daar minder geld vandaan komt. Dit levert zeker knelpunten op, maar het CDA vindt het te makkelijk om naar anderen te wijzen. Het college moet verantwoordelijkheid nemen en ook kritischer kijken naar de eigen plannen en op die manier de lasten omlaag brengen. Daarom draaien we een deel van de OZB-verhoging terug.

2.3 De kracht van de samenleving

Visie en uitgangspunten

- **Versterken van de sociale samenhang**

Het CDA zet vol in op het versterken van de samenleving. Ondanks dat het geld niet voor het oprapen ligt, wil het CDA dat er meer wordt geïnvesteerd in sociale samenhang van Utrecht. Er is te veel polarisatie en verdeeldheid, mensen leven soms in eigen bubbels langs elkaar heen. Het CDA wil dat er wordt geïnvesteerd in zaken die onderlinge relaties tussen mensen versterken. In vrijwilligerswerk, in verenigingen, in mantelzorg, in een stad waar iedereen meetelt en wordt gezien. Dit komt ook de solidariteit ten goede. Door dat te doen groeit de stad niet alleen in omvang, maar ook als stad op mensenmaat. De jaarlijkse lichtjesoptocht van Sint-Maarten is hier een mooi Utrechts voorbeeld van!

“Interesse tonen in de ander en de verbinding zoeken, daar gaat het om. We hebben al genoeg polarisatie in de samenleving.”

Gineke Barelds, commissielid

- **Investeren in de voorzieningen in de buurt**

We vinden het belangrijk dat de voorzieningen in de buurt op orde zijn. Bijvoorbeeld dat leren lezen, schrijven en cultuur dichtbij georganiseerd is en dat er ruimte is voor sport en verenigingsleven. Daarom investeren daarin en draaien we een aantal voorgestelde bezuinigingen terug. In de zorg verdient preventie ook veel meer aandacht en we zullen de omslag moeten maken van individuele zorg naar een zorgzame samenleving. Tot slot betekent dit dat de gemeente dichtbij en benaderbaar is en wijkgericht te werk gaat. Het is daarom onwenselijk om servicebalies en wijkbureaus te sluiten.

- **We doen het samen!**

We nodigen onze inwoners uit om samen de verantwoordelijkheid te nemen voor een nog mooier Utrecht. We vinden het belangrijk dat inwoners de ruimte krijgen om samen iets moois te maken van hun buurt en wijk. We zien dat dat in Utrecht volop gebeurt. Het is belangrijk dat we zorgen voor en omzien naar elkaar, ook in de digitale wereld. En dat we iedereen laten meedoen in de samenleving. We gaan de strijd aan met de toegenomen individualisering. Meer wij-gevoel is hard nodig. Dat vraagt ook inzet van de gemeente die dit faciliteert, met goede participatie en geld vanuit het Initiatievenfonds. Hierbij is ook respect voor bestaande, opgebouwde netwerken van belang. Op duurzaamheid is Utrecht4Global Goals daar een voorbeeld van, net als de eerdere SIDO-regeling. Zulke netwerken zijn erg waardevol.

“Als gemeente moeten we het niet allemaal zelf doen en willen bedenken. We hebben elkaar nodig en kunnen als inwoners met elkaar veel dingen oppakken.” Bert van Steeg, raadslid

Politieke keuzes

- **Versterken van vrijwilligerswerk**

Utrecht is een echte stad van vrijwilligers. Daar mogen we trots op zijn. Toch zien we dat het vrijwilligerswerk ook in Utrecht onder druk staat. En dat terwijl vrijwilligers een cruciale rol spelen in de Utrechtse samenleving. In de zorg, in de buurthuizen en bij sportverenigingen. Net als op andere plekken staat het vrijwilligerswerk in Utrecht onder druk. Het CDA wil dat die trend wordt gekeerd en investeert daarom in de basis voor vrijwilligerswerk.

- **Sport**

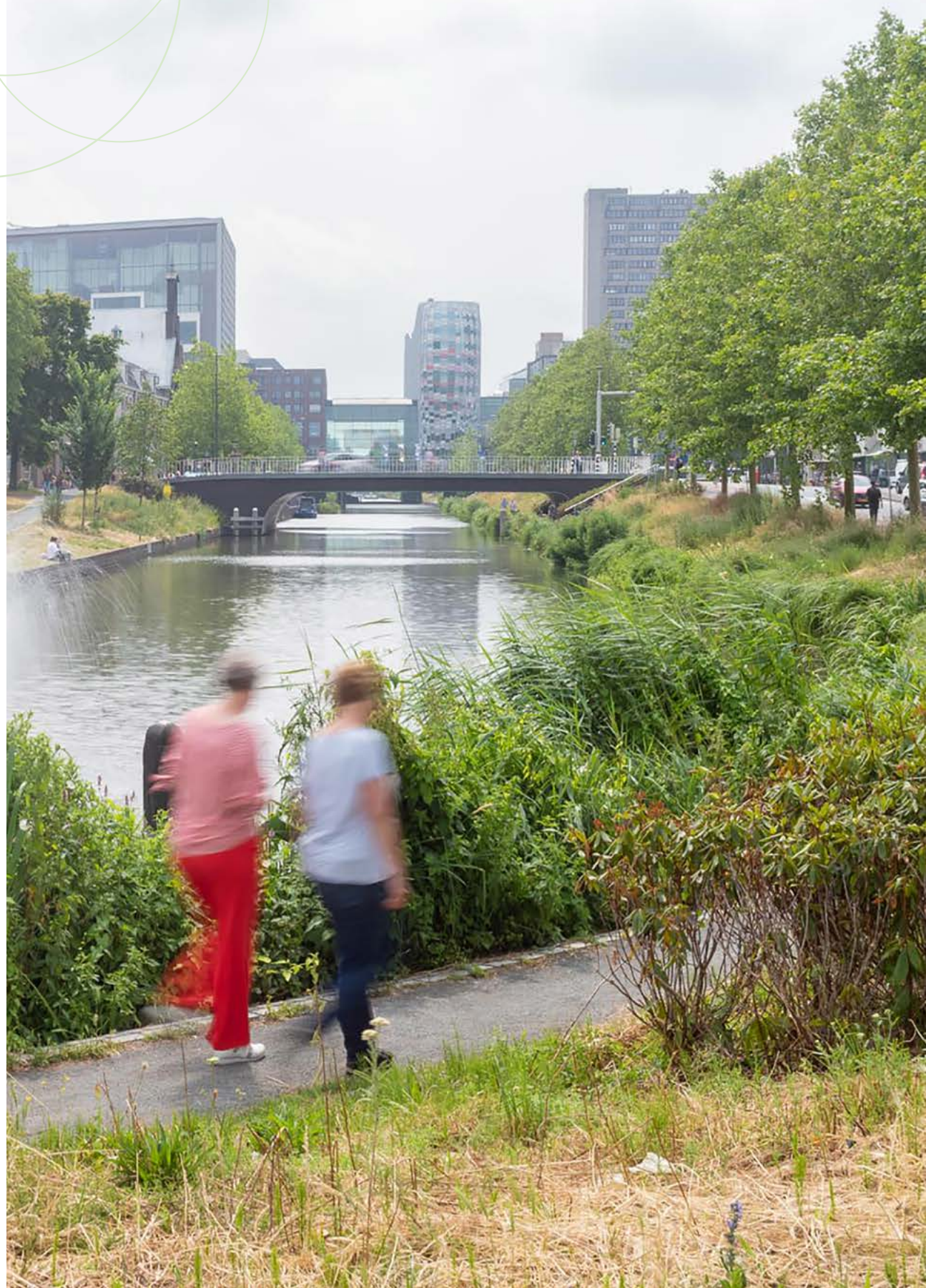
Sport is de verbindende factor voor een diverse stad als Utrecht. Door te sporten blijf je gezond en door samen te sporten sta je in verbinding met anderen. We willen dat er wordt geïnvesteerd in verenigingen en sportaccommodaties. Daarom maken we geld vrij voor sportpark Maarschalkerweerd Noord, waar sportverenigingen een goed plan hebben gemaakt voor herinrichting van hun complex. Daarnaast willen we dat er voldoende betaalbare binnensportaccommodaties beschikbaar blijven. Daarom draaien we de bezuiniging op de sporthal in Vleuten-De Meern terug.

- **Cultuur dichtbij, zachte landing cultuurorganisaties**

Culturele organisaties spelen een belangrijke rol in onze stad. Ze zorgen voor ontspanning en voor een andere blik op ons dagelijks leven. Cultuur verrijkt de stad en biedt inwoners ontspanning. Het CDA wil dat cultuur bereikbaar en betaalbaar is voor alle inwoners en dat cultuur toegankelijk en dichtbij wordt georganiseerd.

- **Inzetten op maatschappelijk diensttijd**

Het is nuttig en leuk om iets terug te doen voor de samenleving. Vaak zijn we zo druk met onze eigen agenda en onze eigen ontwikkeling dat we de wereld om ons heen vergeten. Het CDA wil dat we erop in blijven zetten om je steentje bij te dragen aan de samenleving. Dat is leuk en levert inspirerende en nieuwe inzichten op. De maatschappelijke diensttijd is een manier om dit te stimuleren. Het CDA vindt het heel onverstandig dat het kabinet hier niet meer in wil investeren. We willen dat Utrecht met Utrechtse organisaties de maatschappelijke diensttijd in stand houdt.

“De stad groeit en de uitdagingen op het gebied van veiligheid groeien mee. Utrecht is een veilige stad, maar daar moeten we in blijven investeren. Daarom laten we het budget voor handhaving meegroeien met de groei van de stad.” Bert van Steeg, raadslid

- **Investeren in veiligheid**

Utrecht komt -mede door de groei van de stad- voor steeds meer veiligheidsuitdagingen te staan. Dit zien we op gebied van ondermijning en drugscriminaliteit, maar ook in het toenemend aantal demonstraties in de stad. Als gevolg daarvan neemt de druk op handhaving en toezicht sterk toe. Het CDA wil dat de capaciteit van handhaving meegroeit met de groei van de stad.

- **Digitaal omzien naar elkaar**

Digitale ontwikkelingen spelen een steeds grotere rol in onze samenleving. Dat biedt nieuwe kansen en vergroot de mogelijkheden om met elkaar in contact te treden. We zien echter ook steeds duidelijker dat digitale ontwikkeling schaduwkanten heeft. Zo neemt digitale criminaliteit fors toe en hebben we onvoldoende grip op uitwassen als digitaal pesten en de verspreiding van privé-content. Het CDA wil dat er meer wordt geïnvesteerd in bewustwording van de gevolgen van online-gedrag.

- **Hervormingsbezuinigingen op de eigen organisatie**

Het college kiest ervoor om op de langere termijn te kijken naar een andere invulling van

de eigen organisatie. Dit betekent dat wordt gekeken hoe efficiënter en zuiniger kan worden gewerkt. Dit vinden we een goede stap, zeker nu er minder geld beschikbaar is. Wel vinden we dat deze hervormingsbezuinigingen pas op een laat moment worden gestart. Ook kunnen hier nog scherpere keuzes worden gemaakt.

- **Minder dienstreizen naar het buitenland vanuit het college**

De afgelopen tijd krijgen wij als raadsleden wel relatief veel berichten over wethouders die weer eens naar het buitenland gaan en over de organisatie van congressen vanuit de gemeente. Uiteraard is het goed om te netwerken en te leren, maar laten we hier kritisch en doelmatig mee omgaan.

- **Ouderenbeleid**

Het CDA is blij dat ons voorstel om te komen tot een integraal ouderenbeleid is aangenomen in de gemeenteraad. Dat is een eerste stap. Nu gaat het er om hier echt werk van te maken. Dat betekent dat op ieder onderdeel van het beleid rekening wordt gehouden met het groeiend aantal ouderen in de stad. Dit gaat bijvoorbeeld over de manier waarop we woonwijken inrichten en over in de toegankelijkheid van publieke voorzieningen. Daarom investeren we hierin. Een inclusieve stad is een stad die aandacht heeft voor ouderen.

- **Initiatievenfonds**

In Utrecht leven veel ideeën en zijn er veel initiatieven van inwoners die bijdragen aan een mooiere stad. Het CDA vindt dat deze initiatieven moeten worden gestimuleerd en dat inwoners eenvoudig een beroep moeten kunnen doen op het fonds dat hiervoor bestaat, het Initiatievenfonds. De bezuiniging hierop moet daarom worden teruggedraaid.

- **Ziekteverzuim**

Een hoog percentage van de Utrechtse ambtenaren zit ziek thuis. Utrecht heeft vergeleken met andere gemeenten in Nederland een heel hoog ziekteverzuim. Deze situatie is onhoudbaar en moet snel worden verbeterd. We zien dat het college er onvoldoende in slaagt deze situatie onder controle te krijgen. Het CDA wil dat de gemeente Utrecht een goed werkgever is, waar mensen met plezier werken. Het ziekteverzuim moet komende jaren fors worden teruggedrongen.

2.4 Kwaliteit van onze openbare ruimte

Visie en uitgangspunten

- **De basis op orde, een gedeelde verantwoordelijkheid**

De openbare ruimte is van en voor ons allemaal. Als gemeente moeten we prioriteit geven aan het onderhouden en verbeteren van deze ruimte, maar dat kan alleen wanneer bewoners zich ook betrokken voelen. Het aanpakken van

“We zien ondanks vele maatregelen de hoeveelheid zwerfafval en bijplaatsingen stijgen. Wij zien dit als een gedrags- en cultuurprobleem dat we bij de bron moeten aanpakken.” Harm Dijkstra, commissielid

zwerfafval en bijplaatsingen bij containers is een belangrijke eerste stap om verloedering te voorkomen. Zelfbeheer door bewoners kan daarbij helpen: Betrokkenheid in de buurt neemt toe wanneer mensen de verantwoordelijkheid en gevoel van eigenaarschap kunnen delen voor hun omgeving.

- **Koesteren van een aantrekkelijke en groene openbare ruimte met karakter**

Het verbeteren van de openbare ruimte moet verder gaan dan alleen onderhoud; het vraagt om een visie die de stad verbindt. Het is van cruciaal belang dat de basis op orde is om deze plekken te koesteren en te behouden. Versteende wijken moeten worden vergroend, niet alleen om de leefbaarheid te verhogen, maar ook om bij te dragen aan het klimaatbestendig maken van de stad. Tegelijkertijd moet de gemeente het voortouw nemen in duurzaamheid, bijvoorbeeld door duurzame materialen te gebruiken en innovaties te stimuleren.

- **De openbare ruimte als onze ontmoetingsplek**

De straten, hofjes, parken en pleinen van Utrecht zijn onze ontmoetingsplekken. Door culturele broedplaatsen en lokale initiatieven te ondersteunen, creëren we ontmoetingsplekken waar cultuur en gemeenschap samenkomen. Onze pleinen en straten moeten aantrekkelijk zijn voor iedereen, met meer bankjes, slimme afvaloplossingen en plekken waar kunst de openbare ruimte verrijkt. Door erfgoed zichtbaar te maken, verbinden we bewoners met de geschiedenis van hun stad.

“De straten, hofjes, parken en pleinen van Utrecht, het zijn onze ontmoetingsplekken die we moeten koesteren en waar dus de basis op orde moet zijn.” Jantine Zwinkels, fractievoorzitter

Politieke keuzes

- **Versoberingen op de openbare ruimte terugdraaien**

De CDA-fractie zet zich in om bezuinigingen op de openbare ruimte terug te draaien. Het college wil een ‘redelijke termijn’ van maar liefst tien jaar om achterstallig onderhoud weg te werken. Wij willen hier meer prioriteit aan geven. Eerst de basis op orde, dan pas is er ruimte voor andere projecten.

- **Vergroenen van groenarme wijken krijgt voorrang op prestige-projecten van het college**

Het college mag geen eigen ambities voorrang geven, terwijl versteende wijken achterblijven. Wij willen dat de gemeente eerst de versteende wijken vergroent, samen met inwoners en lokale organisaties. Daarna is er eventueel ruimte voor andere projecten, zoals Natuurgebied Zuilen.

- **Een pleinenstrategie zou geweldig zijn voor Utrecht**

Utrecht is een stad van pleinen met grote historische waarde. De Neude, het Domplein en Ledig Erf, elk vertellen ze een heel eigen verhaal over Utrecht en haar geschiedenis. Pleinen zijn er niet voor niets in de stad. Het moeten plekken zijn waar je graag komt, waar je elkaar ontmoet met een aantrekkelijke openbare ruimte. In Utrecht gaan we slordig om met onze pleinen. Onze pleinen worden voor allerlei verschillende functies gebruikt zonder dat er een duidelijk visie is op de functie van de plein als verblijfsgebied. Het CDA wil daarom dat er wordt geïnvesteerd in een pleinenstrategie, met als doel mooie, samenhangende pleinen, waar inwoners van de stad graag verblijven.

- **Erfgoed en karakter van Utrecht**

Utrecht is een stad van oneindig veel erfgoed. Het Utrechtse erfgoed onderscheidt Utrecht van andere steden en geeft de stad haar eigen karakter. Daarnaast vertelt het erfgoed het verhaal van de stad en haar lange geschiedenis. Het CDA wil dat dat erfgoed beter zichtbaar wordt gemaakt. We zien dat dat onvoldoende lukt om hierop voortgang te maken. Dat moet anders. Daarom investeren we in het zichtbaar maken van erfgoed.

- **Samen houden we Utrecht schoon**

We brengen de graffiti-regeling terug, om verloedering tegen te gaan en kunst op plekken waar dat past te stimuleren. Verder willen wij peuk op straat tegengaan omdat dit er niet uitziet en ook slecht is voor het milieu. Wij denken dat hier allerlei acties bij kunnen helpen, van campagnes en voldoende, goede

Investeren
in het
zichtbaar maken
van erfgoed.

prullenbakken op slimme locaties tot het ondersteunen van opruimacties (zoals Plandelman). Tot slot zien wij dat er nog steeds enorm veel bijplaatsingen zijn van afval in Utrecht. Dit vraagt om het onderzoeken van nieuwe oplossingen en aanpassingen aan afvalcontainers. Wij willen nagaan of het aanbrengen van een voetpedaal ertoe leidt dat mensen hun gedrag veranderen. Uiteraard vraagt het schoonhouden ook om voldoende middelen voor Stadsbedrijven om hun werk goed te kunnen doen en eventuele storingen bij containers (mogelijk in samenwerking met buurtbewoners) te verhelpen.

- **De uitstraling van onze openbare ruimte**

Daarnaast willen we kunst in de openbare ruimte stimuleren en zien we dit als een krachtig middel tegen verloedering. In plaats van reclamezuilen, moet kunst de stad een menselijker karakter geven.

- **Meer bankjes!**

De openbare ruimte moet aantrekkelijk zijn en uitnodigen tot ontmoeting en dialoog. Meer bankjes in de gemeente dragen hieraan bij. Wij maken daarom meerjarig geld beschikbaar om extra bankjes te plaatsen en deze ook te kunnen onderhouden.

3. Sociaal domein

Met deze alternatieve begroting stellen wij nu geen grote veranderingen voor in het sociaal domein, want we zien dat hier al veel veranderingen worden voorgesteld die wij grotendeels kunnen steunen. Die beweging had in onze ogen al eerder moeten plaatsvinden. Het gaat bijvoorbeeld over hoe we het zorgaanbod in de toekomst gaan organiseren waarbij meer ruimte komt voor een gezamenlijke, collectieve aanpak en preventie in plaats van alleen maar individuele behandeltrajecten. Het is jammer dat nu pas onder druk van financiële krapte en bezuinigingen zulke beleidsmatige keuzes worden gemaakt. We missen nu nog de concrete voorstellen (en de financiële onderbouwing) van het college, die in belangrijke mate bepalen of plannen realistisch zijn. Vooruitlopend op de plannen van het college reserveren wij in onze alternatieve begroting alvast een groot bedrag van 2,2 miljoen euro, verdeeld over 2025 en 2026. Wij gaan graag zo snel mogelijk hierover in debat met andere fracties in de gemeenteraad.

Meer ruimte
voor een
gezamenlijke,
collectieve aanpak
en preventie.

4. Inkomsten en uitgaven

In dit hoofdstuk beschrijven wij de wijzigingen die wij voorstellen ten opzichte van de Programma-begroting van het college. Daarbij kijken wij naar de inkomsten, met onze dekkingsvoorstellen, en naar de uitgaven, met onze bestedingsvoorstellen.

4.1 Verschuivingen zijn niet eenvoudig te maken

Bij de totstandkoming van deze alternatieve begroting bleek het lastig om tot concrete 'posten' te komen. Dat heeft onder meer te maken met de mate van beïnvloedbaarheid. In hoeverre liggen budgetten al (meerjarig) vast? Zijn er bijvoorbeeld al verplichtingen met externe partijen, zoals bijvoorbeeld aannemers, aangegaan? Ook is het in deze tijden van financiële tekorten extra lastig om verschuivingen te maken: Het geld ligt niet voor het oprapen. Wat verder meespeelt, is de mate waarin wij antwoorden hebben gekregen vanuit het Stadskantoor op de door ons gestelde vragen, bijvoorbeeld als het gaat om een uitsplitsing in mobiliteitsprojecten en ruimtelijke projecten. Die bleken nog niet zo gemakkelijk te geven als gedacht. We bedanken de ambtenaren voor hun inzet en gaan graag in gesprek over hoe we dit kunnen verbeteren.

4.2 Onderlinge relaties tussen bestedingen en dekkingsvoorstellen

In deze alternatieve Programmabegroting hebben wij nagedacht over hoe posten zich tot elkaar verhouden en welke besteding wordt voorzien van welk dekkingsvoorstel. Zo hebben wij een aantal principes aangehouden:

Andere keuzes binnen hetzelfde programma zichtbaar maken, bijvoorbeeld:

- De vergroening van groenarme wijken (zoals Zuilen) bekostigen wij met het project Natuurgebied Zuilen;
- Cultuur in de wijk (en de zachte landing voor cultuurorganisaties) bekostigen wij door grote culturele instellingen te korten.

Inzetten reserves doen wij alleen op een verantwoorde manier, bijvoorbeeld:

- De reserve van de Parkeerexploitatie inzetten vraagt ook om een besteding om betaald parkeren gedeeltelijk niet door te laten gaan, waarmee verwachte inkomsten worden gemist;
- Het potje van de RSU en Investeringsreserve Groei in Balans gebruiken wij om duidelijk aan te geven dat wij juist willen sparen voor toekomstige investeringen zoals de OV-ontsluiting en de noodzakelijke voorzieningen in de nieuwe woonwijk Rijnenburg.

Snijden in de eigen organisatie doen we evenredig

- Wij zien graag een sterke en verantwoordelijke samenleving met een overheid die de regie weet te pakken zonder zelf te groot en dominant te worden. We hebben gepoogd om niet alleen op 'overhead' van het Stads kantoor te bezuinigen, maar ook op die van het college en de gemeenteraad. Ook hebben we reëel geraamd, wat betekent dat we vaak niet alle ruimte benutten.

4.3 Samenhang en financiële degelijkheid

In onderstaande tabellen kunt u lezen dat wij de bedragen correct hebben opgevoerd in het totaal, zodat de inkomsten en uitgaven ieder jaar overeenkomen en we daarmee een sluitende begroting presenteren met een totale bijsturing van bijna 20 miljoen per jaar. Hierbij hebben we ook rekening gehouden met financiële kentallen/waarborgen, zoals solvabiliteit en weerstandsvermogen. Door op sommige vlakken, zoals mobiliteit, minder uit te geven en meer te sparen voor toekomstige investeringen, kunnen wij op andere vlakken weer iets meer financiële ruimte pakken (enkele reserves inzetten). Ook dit jaar hebben wij de ambtenaren van Concern Control onze alternatieve begroting laten controleren. Op hun advies hebben wij ervoor gekozen om al onze structurele bestedingen (zo'n 12,3 miljoen per jaar) ook daadwerkelijk structureel te dekken. Dit was een flinke puzzel en wij zijn er trots op dat het is gelukt.

4.4 Bestedingen

Hoofdthema met toelichting per inhoudelijk voorstel	I / S*	2025	2026	2027	2028
2.1 Mobiliteit & infrastructuur					
Verkeersveiligheid verbeteren door knelpunten die er zijn op te lossen, bijv. met drempel, 30 km/u straten of andere herinrichtingen, zoals Meernbrug	S	500	400	400	200
Meerdere gedragscampagnes op verkeersveiligheid	I	50	75	50	100
Meer aandacht voor de voetganger, denk aan verbeteren van de oversteekbaarheid	S	300	200	100	100
Parkeren voor leraren goed regelen	S	250	350	450	450
Aantrekkelijker maken van parkeergarages, i.p.v. op straat parkeren (bezoekers+abonnementen bewoners)	S	150	250	500	750
Deels terugdraaien van het invoeren van betaald parkeren	I	600	650	3.700	3.700
Faciliteiten voor duurzame stadslogistiek (denk aan hubs, laadpalen, eventueel blauwe zone instellen en het mogen gebruiken van de busbaan) - taakstellend	S	400	240	240	240
Dotatie reserve Meerjarige Investerings Bereikbaarheid: toekomstige mobiliteitsprojecten die zinvol zijn voor nieuwe woningbouw (o.a. OV naar Rijnenburg), als cofinanciering voor de Rijks gelden - taakstellend	S	2.900	2.400	2.400	329
Verstevigen behoud van de Verkeerstuin aanvullend op aangenomen amendement	I	20	10	10	10
2.2 Betaalbaar en prettig wonen					
Meer middenhuur realiseren, zoals project Leidsche Rijn Centrum Oost	I	900	500	200	700
Ondersteuning voor Stichting Barka die zich inzet voor dakloze EU arbeidsmigranten	S	25	25	25	25
Behouden inzet van verhuisadviseur voor ouderen t.b.v. de doorstroming	S		29	29	29
Extra inzet voor studentenhuysvesting en aanpakken van huisjesmelkers (in lijn met Wet Goed Verhuurderschap)	S	75	75	75	75
Mogelijk maken van woonzorgvormen/nieuwe woonconcepten die de gemeenschapszin bevorderen	S	200	120	120	120
2.3 Kracht van de samenleving					
Verenigingen in sport en cultuur (in de wijk) denk aan: Jongerencultuurhuizen in VDM en kleinschalige kunst opdrachten in 2025 extra de ruimte bieden (p.212)	S	175	250	250	250
Extra sportvoorzieningen (denk aan een extra kunstgrasveld, tennisbaan, sporthal Vleuten-De Meern, etc.)	S	400	700	700	700
Maatschappelijke diensttijd voortzetten	S	300	300	300	300
Extra impuls voor meer MBO stageplekken in samenwerking met bedrijven en organisaties	I	250	220	100	340
Ondersteuning vrijwilligerswerk	S	100	100	100	100

* I / S staat voor incidenteel en structureel. Indien structureel, rekenen wij met het bedrag van 2028.

Hoofdthema met toelichting per inhoudelijk voorstel	I / S*	2025	2026	2027	2028
Versterken aanpak tegen eenzaamheid (zoals de Plusbus)	S	70	50	50	50
Initiatievenfonds en participatietrajecten (bezuiniging van 770.000 euro per jaar grotendeels terugdraaien)	S	500	500	400	400
Zachte landing voor cultuurorganisaties	I	300	300		
Geen bezuiniging op de onderwijsimpulsregeling t/m 2028	I	257	514	770	770
Meedoen in de samenleving extra stimuleren (lezen en schrijven, burgerschapsonderwijs en sporten via de U-pas), een extra impuls geven	S	30	30	30	30
Eenmalig budget voor volksfeest, groot event (denk aan special Olympics) of enkele buurtbudgetten openstellen	I	120			
2.4 Kwaliteit van onze openbare ruimte					
Minder versobering, liever de basis op orde en hoge kwaliteit nastreven	S	700	800	900	500
Boa's i.r.t. groei van stad en veiligheidsincidenten	S	50	90	100	100
Prioriteit geven aan groenarme wijken met meer bomen en ander groen, ook i.r.t. leefbaarheid/ buurtagenda's	S	150	100	100	100
Graffiti-regeling weer in ere herstellen	S	40	40	40	40
Bankjes toevoegen (meer ontmoetingsplekken)	S	120	60	60	60
Inspanningen om peuken op straat te voorkomen danwel op te ruimen	S	50	20	20	20
Pleinenstrategie opstellen en eerste uitvoering opstarten	S	90	40	25	25
Toegankelijkheid verbeteren, bijv. de blindegeleidlijn - kapitaallasten	S	300	150	150	150
Minder reclamezuilen en meer kunst in de openbare ruimte! (voorbeeld: verfraaiing van transformatorhuisjes)	S	200	400	225	225
Ruimtelijke ontwikkeling					
Maarschalkerweerd Noord wél realiseren, in afgeslankte vorm, inclusief realisatie van de gewenste Mytylbrug	S	650	850	850	1.050
Dotatie nieuw in te stellen Reserve voor investeringen nieuwe wijk Rijnenburg (bijv. een roeibaan)	S	200	200	200	200
Vergroten van de fysieke toegankelijkheid (beschermen van eisen zoals bezoekbaar, levensloopbestendig en rolstoelvriendelijk en toezien op de realisatie) - taakstellend	S	200	200	200	200
Budget voor voorzieningen bij nieuwbouwprojecten (o.a. speeltuin of sporttoestel die ontmoeting en beweging aanmoedigen)	S	300	300	300	300
Verlevendigen ontmoetingsplekken Leidsche Rijn en de Uithof - USP (markt, kroeg, activiteiten, supermarkt)	S	200	200	200	200

* I / S staat voor incidenteel en structureel. Indien structureel, rekenen wij met het bedrag van 2028.

Hoofdthema met toelichting per inhoudelijk voorstel	I / S*	2025	2026	2027	2028
Verduurzaming					
Duurzame kleding campagne	I	60	50	15	60
Gemeentelijk vastgoed sneller verduurzamen, met ook extra middelen in 2027 en 2028	S	700	600	500	500
Samenwerking met Utrecht4Global Goals continueren	S	20	40	40	40
Groene-Tuin-Tegemoetkoming (vervolg NK Tegelwippen)	I	110	90	60	150
Versnellen van aanpak aardgasvrije wijken / steunen kleinschalige energie-initiatieven en collectieve acties	S	300	250	250	200
Meer begeleiding bieden aan VvE's	S	120	100	64	50
Groene Verantwoordingsdag (jaarlijks)	S	18	15	15	15
Circulaire initiatieven ondersteunen (o.a. repaircafés, hergebruik van grondstoffen, acties bij bouwmarkten)	S	200	150	125	100
Belastingen en economisch beleid					
OZB verhoging verlagen met 2%	S	3.000	3.000	3.000	3.000
Maatregelen lokaal economisch beleid (voor aantrekkelijkheid voor -startende- ondernemers), zie ook actieagenda en werkbudget Economie	S	400	350	200	200
Extra ruimte Ondernemer Centraal	I	50	50		
Organisatie en overige thema's					
Integraal ouderenbeleid maken en starten met realisatie	S	200	150	150	150
Campagne tegengaan normalisering drugs en voorlichting	I	70	50	15	80
Niet korten op de subsidie verslavingspreventie	S		257	257	257
Loketten in de buurt ondersteunen (denk o.a. aan de rechtswinkel in Leidsche Rijn)	S	50	25	25	25
Trouwen minder duur maken	S	55	55	55	55
Extra inzet cultureel erfgoed	S	100	100	100	100
Bezuiniging op Utrecht Marketing met 50% terugdraaien	S		400	400	270
Extra inzet op digitale veiligheid	S	100	80	80	80
Impuls voor het sociaal domein (o.a Jeugdzorg)	I	1.200	1.000		
KASSCHUIF (Toevoeging algemene dekkingsreserve)	I	1.000	0	0	0
Totaal		11.003	10.262	8.721	8.502

* I / S staat voor incidenteel en structureel. Indien structureel, rekenen wij met het bedrag van 2028.

4.5 Dekkingsvoorstellen

Hoofdthema met toelichting per inhoudelijk voorstel	I / S*	2025	2026	2027	2028
Mobiliteit & infrastructuur					
Afschalen project Ledig Erf (wel veilig oversteken dus verbetering verkeersveiligheid)	I	500	500	500	500
Afschalen project Westelijke Stadsboulevard (rekening houdend met beïnvloedbaarheid)	S		225	225	225
Stoppen/afschalen Catherijnesingel	I	50	50		
Afschalen Weerdsingel	S	20	20	20	20
Stoppen/afschalen overige mobiliteitsprojecten	S	2.000	2.200	2.500	2.500
Reserve Parkeerexploitatie grotendeels laten vrijvallen (in relatie tot betaald parkeren en bekostiging van projecten in fysieke domein) (totaal is 8,4mln - 1,15mln= 7,25mln)	I	1.000	1.500	2.500	2.000
Betaalbaar en prettig wonen					
Een beperkte (i.p.v. volledige) "Stop de Verkoop" en dus geen financiële compensatie	S	1.000	1.000	1.000	1.000
Afschalen van de Leegstandsverordening met 50%	S	200	200	200	200
Stoppen met het opkopen van panden, tijd en energie liever steken in effectieve maatregelen	I	20	20		
Analyse reserve: Vrijval reserve Taakstelling inkoop LR - gedeeltelijk inzetten (totaal is 5.033.000 euro)	I	250	270	250	250
Vrijval Reserve betaalbaar wonen - gedeeltelijk inzetten (totaal is 9.268.000 euro)	I	290	320	290	290
Kracht van de samenleving					
Van grote culturele instellingen naar cultuur in de wijk	S		400	700	900
Sociale basis: hervormingsbezuinigingen (reserve niet toekennen)	I	250	250	250	250
Vrijval reserve Armoedebestrijding & schuldhelpverlening - gedeeltelijk inzetten (totaal is 2.929.000+1.900.000=4.829.000 euro)	I	300	300	300	300
Kwaliteit van onze openbare ruimte					
Stoppen project Natuurgebied Zuilen, zodat geld gebruikt wordt voor vergroening wijken	S			240	240
Vergoeding vanuit de SUP-wetgeving (dus niet toevoegen aan de reserve)	S	7.000	3.000	3.000	3.000
Verduurzaming					
Papierwerk voor de klimaatvisie verminderen, want we gaan liever in de praktijk aan de slag	I	20	20	20	20
Vrijval reserve Utrechtse energie aardgasvrije wijken - gedeeltelijk inzetten (totaal is 8.740.000 euro)	S	250	250	250	250

* I / S staat voor incidenteel en structureel. Indien structureel, rekenen wij met het bedrag van 2028.

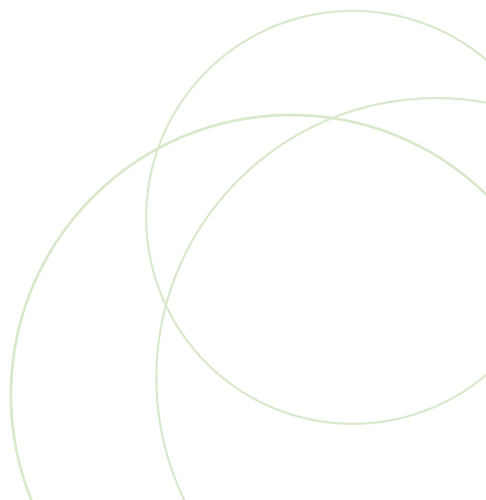
Hoofdthema met toelichting per inhoudelijk voorstel	I / S*	2025	2026	2027	2028
Ruimtelijke ontwikkeling					
Potje RSU ruimtelijke ontwikkelingsprojecten	I	1.500	1.500	1.250	1.000
Investeringsreserve Groei in Balans verkleinen	I	800	1.200	1.200	800
Belastingen					
Evenementenbelasting (leges) verhogen	S	200	200	200	200
Toeristenbelasting verhogen met 1%, naar 9,5% in 2025 en 11% vanaf 2026	S	750	750	750	750
Eigen organisatie					
Fractiebudgetten naar rato verlagen. Totaal-budget per jaar is 1,78 miljoen euro	S	250	250	250	250
Internationale lobby/dienstreizen college, waarvan 70.000 een deel is van totaalbudget	S	25	25	25	25
Hervormingsbezuinigingen intensiveren	S	400	1.000	800	800
Vrijspelen van enige ruimte bij de innovaties voor informatie en dienstverlening	S	800	1.200	1.000	1.000
Inleveren op eigen ambities/plannen college in plaats van hetzelfde met minder kwaliteit	S	2.000	1.900	1.500	1.000
KASSCHUIF (Onttrekking algemene dekkingsreserve)	I	0	0	500	500
Totaal		19.875	18.550	19.720	18.270

* I / S staat voor incidenteel en structureel. Indien structureel, rekenen wij met het bedrag van 2028.

Dankwoord

Tot slot willen wij graag de mensen bedanken die ons ambtelijke ondersteuning hebben geboden gedurende de totstandkoming van deze alternatieve begroting. We zijn dankbaar voor de mogelijkheid die we hiertoe krijgen en de vele inspanningen die onder hoge tijdsdruk zijn verricht. Ook danken wij de wethouder Financiën die onze alternatieve begroting in ontvangst heeft genomen. Wij hopen hiermee een bijdrage aan onze lokale democratie te hebben geleverd die ook anderen inspireert om met eigen visies en plannen te komen waar onze mooie gemeente Utrecht haar voordeel mee kan doen. Samen werken we aan onze stad, een stad op mensenmaat!

UTRECHT

Postbus 16200
3500 CE Utrecht

cda@utrecht.nl
www.cda.nl/utrecht